



ÖVERFÖRMYNDARE
I SAMVERKAN

HÄRRYDA • KUNGSBACKA • MÖLNDAL • PARTILLE • ÖCKERÖ

Verksamhetsplan 2023-2025

Nämndens verksamhetsplan

Överförmyndare i samverkan

Innehåll

Sammanfattning	2
Bakgrund och syfte.....	3
Uppdrag och organisation	4
Omvärldsperspektiv och förutsättningar.....	5
Nämndens mål	6
Ekonomi och volymer	9
Personal	10
Intern kontroll.....	11

Sammanfattning

Från och med 2023 kommer Öckerö att välkomnas in i den gemensamma nämnden för överförmyndare i samverkan. Nämnden kommer att bestå av en ledamot och en ersättare från respektive samverkanskommun.

Omfattningen av och förutsättningarna för överförmyndarverksamheten styrs av omvärldsfaktorer såsom riksdagsbeslut och andra myndigheters beslut, den demografiska utvecklingen samt av hur många ensamkommande barn som söker sig till Sverige. Under 2021 kom en utredning som föreslog flera stora lagförändringar på överförmyndarens område. Utredningen ligger dock vilande och det är oklart om och när beslut kommer att fattas gällande eventuella lagförändringar.

För att försöka möta de utmaningar som finns kommer överförmyndaren under 2023 att fortsätta sitt digitaliseringsarbete och sitt klarspråksarbete. Överförmyndaren kommer även att utveckla sitt arbete med att utbilda och ge stöd åt befintliga ställföreträdare, för att de ska ha bättre förutsättningar att utföra sitt viktiga uppdrag.

Bakgrund och syfte

I varje kommun måste det enligt lag finnas en överförmyndare eller överförmyndarnämnd. Detta är en kommunal tillsynsmyndighet. Härryda, Mölndal och Kungsbacka har tidigare haft var sin överförmyndarnämnd och i Partille har det funnits en överförmyndare. De fyra kommunerna startade ett samarbete den 1 oktober 2015 under namnet Överförmyndare i samverkan. Verksamheten var avtalsbaserad med Mölndal som värdkommun. Genom en större tjänstemannaorganisation har verksamheten fått bättre kontinuitet, minskad sårbarhet samt möjlighet till bredare kompetens. För att kunna bedriva en god, rättssäker och effektiv verksamhet antog respektive överförmyndare gemensamma styrdokument såsom delegeringsordning, dokumenthanteringsplan och arvodesriktlinjer.

Den 1 januari 2019 instiftades en gemensam nämnd för de fyra kommunerna. Nämnden bestod av en ledamot och en ersättare från varje kommun.

Från och med 1 februari 2019 samverkar Överförmyndare i samverkan även med Öckerö kommun. Samarbetet är avtalsbaserat och avser tillhandahållande av tjänstemannaorganisation. Öckerö har inte ingått i den gemensamma nämnden, men kommer att ingå från och med 2023.

Verksamhetsplanen är en styrande överenskommelse mellan överförmyndarnämnden och verksamhet med sikte på en långsiktig strategi och framtidsplanering. Den följs upp i verksamhetsberättelsen som ställs från verksamhet till överförmyndaren. Verksamhetsplanen syftar till att visa överförmyndarens övergripande direktiv kring styrning av verksamheten med fokus på förändring och utveckling inom kärnverksamheten.

Uppdrag och organisation

Uppdrag

Överförmyndaren är en kommunal och obligatorisk tillsynsmyndighet. Överförmyndarens huvudsakliga uppdrag enligt reglementet är att vara en rättsvårdande myndighet i första instans. Överförmyndaren ska skydda underåriga och vuxna, som helt eller delvis saknar beslutskompetens, från rättsförluster.

Uppdraget innebär att överförmyndaren utövar tillsyn över förmyndare, gode män och förvaltare samt kontrollerar att de fullgör sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt.

Överförmyndaren ska särskilt se till att den enskildes tillgångar i skälig omfattning används till hans eller hennes nytta. Tillgångarna i övrigt ska vara placerade så att tillräcklig trygghet finns för deras bestånd och så att de ger skälig avkastning.

Överförmyndaren ska också se till att förmyndare, gode män och förvaltare fullgör sina skyldigheter och alltid handlar på det sätt som bäst gagnar den enskilde. I

överförmyndarens ansvar ingår också att fastställa arvode och ersättning för utgifter som ställföreträdarna har rätt till. De lagar som reglerar överförmyndarverksamheten har karaktären av skyddslagstiftning. Verksamheten sträcker sig över många av juridikens områden men styrs främst av föräldrabalken, lag om god man för ensamkommande barn och förmyndarskapsförordningen samt olika lagar inom den ekonomiska familjerättens områden. Beslut överklagas hos tingsrätten. Länsstyrelsen granskar verksamheten årligen. Även JO utövar tillsyn över överförmyndarverksamheten.

Myndighetsutövningen ska inte enbart utgöra tillsyn utan också vara främjande genom informationsinsatser gentemot allmänhet och ställföreträdare. Information till berörda inom socialtjänsten och sjukvård bidrar också till att främja kvaliteten och rättssäkerheten i verksamheten.

Överförmyndaren ska också ansvara för att gode män och förvaltare får den utbildning som behövs. Utbildningsinsatserna bör omfatta introduktion och påbyggnadsutbildning samt löpande information om ny lagstiftning. Det behöver dock inte vara överförmyndaren själv som håller i utbildningen utan det är tillräckligt att överförmyndaren hänvisar till utbildningar som andra håller.

Organisation

Från och med 2023 består Nämnden för överförmyndare i samverkan av Mölndal, Kungsbacka, Härryda, Partille och Öckerö. Från varje kommun finns en ordinarie ledamot och en ersättare.

Tjänstemannaorganisationen består av 11 handläggare, varav två också är samordnare samt två administratörer och en enhetschef. Under våren 2023 kommer det dock att vara något fler personer som arbetar som handläggare, då flera arbetar deltid.

Omvärldsperspektiv och förutsättningar

Kommunerna står inför stora prövningar de kommande åren med en åldrande befolkning samt större krav på ökad samhällsservice och samtidigt en begränsad ekonomi.

Omfattningen av och förutsättningarna för överförmyndarverksamheten styrs av omvärldsfaktorer såsom riksdagsbeslut och andra myndigheters beslut, den demografiska utvecklingen samt av hur många ensamkommande barn som söker sig till Sverige. Under 2021 kom en utredning som föreslår flera stora lagförändringar på överförmyndarens område. Utredningen ligger dock vilande och det är oklart om och när beslut kommer att fattas gällande eventuella lagförändringar.

Precis som de senaste åren är två av verksamhetens största utmaningar att ha kunniga och bra ställföreträdare, även till de uppdrag som bedöms som svårare, samt att fortsätta att digitaliseras.

Nämndens mål

1. Granskningen av årsräkningar ska vara rättssäker och effektiv

Indikator 1: 65 % av alla årsräkningar ska vara granskade den 1 juni

Indikator 2: Alla årsräkningar ska vara påbörjade den 30 september

Allmänheten, huvudmän och ställföreträdare ska kunna lita på att enskilda ärenden hanteras med rättssäkerhet och god effektivitet. Nämndens tillsyn över ställföreträdare ska utföras på ett tillfredsställande sätt. Granskning av årsräkningar och tillhörande redogörelse är ett viktigt sätt att kontrollera att ställföreträdarna företräder den enskilde på bästa sätt. Samtidigt som dessa ska granskas nogsamt är det angeläget att granskningen sker så snart det är möjligt efter att de kommit in till överförmyndaren, för att snabbt kunna upptäcka eventuella fel och brister.

2022 var indikatorn 62 %, men i år höjer nämnden indikatorn till att 65 % ska vara granskade före den 1 juni. Vid årsskiftet erbjuds inlämning av årsräkningar digitalt. Hur många som lämnar in digitalt och vilken effekt detta får på kvalitet och därmed också granskningstakt återstår att se.

Indikatorn att samtliga årsräkningar ska vara påbörjade den 30 september kvarstår.

Granskningsmålet följs upp veckovis och åtgärder i form av granskningsveckor, då verksamheten i större grad fokuserar på granskningen planeras in för året.

2. För en ökad upplevelse av god service ska den information som lämnas ut av Överförmyndare i samverkan vara förståelig.

Indikator: Samtliga blanketter och infoblad ska skrivas om till klarspråk under 2022-2023

Klarspråk är myndighetstexter skrivna på ett vardat, enkelt och begripligt språk. Det handlar ytterst om demokrati: att alla ska ha tillgång till och rätt att förstå vad som står i texter som skrivs av myndigheterna. Då överförmyndarens verksamhet grundas på lagstiftning som är mycket gammal används ibland ålderdomliga och svåra ord. Genom att göra ett stort arbete och gå igenom de mallar, blanketter och informationsblad som används i verksamheten och förenkla språket samt förklara vissa uttryck kan informationen uppfattas av fler och även nå ut till fler människor. Detta bör även i det längre loppet minska antalet kompletteringar och frågor som uppkommer. Under 2021 har samtliga mallar i Wärna Go (de mallar som används i handläggning av ärenden) inventerats och skrivits om till klarspråk. Regeringens lista över ord och fraser som kan

ersättas i författningsspråk¹ har använts. Under 2022-2023 ska samma arbete göras med enhetens informationsblad och blanketter som ligger på hemsidan². Infobladen och blanketterna är mer omfattande än mallarna. Arbetet har under 2022 kommit ungefär halvvägs och resterande arbete planeras att göras under 2023.

3. Överförmyndaren ska bidra till att öka kunskapen om överförmyndaren och om ställföreträdares uppdrag

Indikator 1: Överförmyndaren ska verka för att synas i sociala medier och/eller i traditionell media i alla samverkanskommuner.

Indikator 2: Överförmyndaren ska verka för att ge stöd och utbildning till befintliga ställföreträdare

Överförmyndaren vill ständigt locka fler till att bli ställföreträdare samt visa det viktiga uppdraget för allmänheten. Genom att försöka synas i traditionell media/sociala medier kan fler få kännedom om oss och förhoppningsvis kan fler bli intresserade av att veta mer om uppdraget.

För att befintliga ställföreträdare ska vilja ha kvar sina uppdrag och kanske även ta fler och svårare uppdrag behöver överförmyndaren ge stöd och möjlighet till utveckling. Överförmyndaren ska därför under 2023 erbjuda vidareutbildning för ställföreträdare.

4. Överförmyndaren ska arbeta för en ökad digitalisering

Indikator: Överförmyndaren ska införa ett system som möjliggör inlämnande av digitala årsräkningar

Under 2022 upphandlades en ny modul till verksamhetssystemet Wärna Go. Modulen heter E-Wärna Go och systemet möjliggör för ställföreträdare att lämna in årsräkningar

¹ <https://www.regeringen.se/49b6b2/contentassets/7ea8845f72304d098640272782e5bc26/svarta-listan---ord-och-fraser-som-kan-ersattas-i-forfattningssprak>

² www.molndal.se/overformyndare

och sluträkningar helt digitalt. Systemet kommer att gå i drift under december 2022 och förhoppningen är att flera årsräkningar lämnas in digitalt avseende 2022.

Införandeprojektet är dock inte avslutat genom att tjänsten erbjuds. Under 2023 kommer det att arbetas fram former och rutiner för digital granskning, vägledning till ställföreträdare kommer att ske och systemet kommer även utvecklas och anpassas till vår verksamhet löpande. E-wärna Go blir ett nytt sätt att redovisa för ställföreträdarna och ett nytt sätt att granska för handläggarna och 2023 kommer att innebära ett år av lärande för oss alla.

Ekonomi och volymer

Samrådsunderlag till budget 2023 skickades till samverkanskommunerna den 1 mars 2022. Samtliga kommuner återkopplade utan synpunkter på samrådsunderlaget.

Budgeten fastställdes den 23 juni 2022.

Från och med 2023 ingår Öckerö i den gemensamma nämnden. I samband med detta har kostnadsmodellen gjorts om och samtliga samverkanskommuner har i respektive kommunfullmäktige beslutat om såväl Öckerös inträde i nämnden som den nya kostnadsmodellen.

Samrådsunderlag 2023	Inkl Öckerö 2022	Totalt 2023	Öckerö 5,2%	Partille 16,0%	Kungsbacka 34,6%	Härryda 15,8%	Möln dal 28,4%
Gemensamma nämndkostnader	355 000	394 000	19 088	58 734	127 011	57 999	104 252
Lön och personalomkostnader	8 402 000	8 762 000	424 499	1 306 152	2 824 553	1 289 825	2 318 419
Administration	204 000	158 000	7 655	23 553	50 934	23 259	41 807
IT/Telefoni	798 000	646 000	31 297	96 299	208 247	95 096	170 931
Lokaler/Hyra	600 000	633 000	30 667	94 361	204 056	93 182	167 491
Övriga till verksamheten hörande kostnader såsom komputv, fackliga kost, kostnad för biträde avseende upprättade budget redovisning revision och annan nödvändig intern* eller extern experthjälp	387 000	386 000	18 701	57 541	124 432	56 822	102 135
	10 746 000	10 229 000	531 908	1 636 640	3 539 234	1 616 182	2 905 036
*OH	404 200	439 160	27 276	71 466	147 569	70 647	122 201
*Fast Avgift		750 000	150 000	150 000	150 000	150 000	150 000
Totalt	11 150 200	11 418 160	709 184	1 858 106	3 836 803	1 836 829	3 177 237

Personal

Bemanningen hos överförmyndare i samverkan är just nu tillräcklig. Tidigare har det inte varit svårt att hitta personal vid tillsvidareanställningar, men något svårare vid visstidsanställningar.

Överförmyndare i samverkans styrka vid rekrytering är att det är en stor arbetsgrupp med mycket hög kompetens. Som anställd på Överförmyndare i samverkan får man många härliga kollegor att lära av och utvecklas tillsammans med. Utöver detta är Överförmyndare i samverkan i framkant gällande möjlighet till digitalt arbete och distansarbete, jämfört med många andra överförmyndare. Verksamheten arbetar aktivt med att vidareutveckla befintlig personal och ser positivt på att medarbetare går utbildningar och kurser för att växa som medarbetare.

En god arbetsmiljö är prioriterat i verksamheten. Samtliga medarbetare ska ha en god ergonomi på sin arbetsplats och erbjuds diverse hjälpmedel för detta. Den sociala och organisatoriska arbetsmiljön är minst lika viktig och där görs en bedömning årligen där samtliga medarbetare svarar på frågor och bedömer friskfaktorer. Över lag är det mycket goda resultat i undersökningen och verksamheten arbetar aktivt med de risker som identifieras. Den goda stämningen i arbetsgruppen är det som de flesta lyfter som det mest positiva med arbetsplatsen och denna stämning är något det arbetas med att behålla!

Intern kontroll

Överförmyndarnämnden har det yttersta ansvaret för den interna kontrollen inom respektive verksamhetsområde och ska planera och prioritera arbetet med utveckling av rutiner för att stärka den interna kontrollen.

Internkontrollplanen syftar till att säkerställa att överförmyndarnämnden upprätthåller en tillräcklig intern kontroll och att med rimlig grad av säkerhet fastställa att mål inom kategorierna nedan uppnås:

- Verksamhetsstyrning, den ska drivas ändamålsenligt mot fastställda mål i budget och verksamhetsplan
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, riktlinjer och andra styrdokument
- Eliminera och upptäcka allvarliga fel och brister

Åtgärder och uppföljning enligt intern kontroll

En särskild plan för uppföljning av den interna kontrollen bör tas varje år. Enheten har arbetat tillsammans med att identifiera och klassificera risker. Med riskerna som utgångspunkt har sedan kontrollmoment och kontrollansvarig tagits fram för att minimera riskerna och kontrollera befintliga rutiner.

Avrapportering av internkontrollplanen görs i verksamhetsberättelsen. I enlighet med internkontrollplanen rapporteras även resultatet av vissa kontrollmoment till nämnden under året.

Bilagor

Internkontrollplan 2023